

1. Pracovní právo

Zákoník práce

Doprovodné předpisy k zákoníku práce

1

1.1

1.2

2. Sociální pojištění

Zákon o nemocenském pojištění

Zákon o důchodovém pojištění

Zákon o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

2

2.1

2.2

2.3

2.4

3. Zdravotní pojištění

3

4. Daně z příjmů

4

Obsah	
Úvod	2
Piktogramy:	4
Seznam zkratk:	4
1. Pracovní právo	11
1.1 Zákoník práce	11
Pracovní poměr na dobu určitou	11
Zaměstnávání starobních důchodců	11
Skončení pracovního poměru	12
Specifika vztahující se k cizincům	12
Zrušení pracovního poměru ve zkušební době	13
Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	14
Dohoda o provedení práce	14
Odměňování zaměstnanců	15
Plat	15
Překážky v práci	17
Poskytování náhrady v době nemoci nebo karantény zaměstnance	17
Členství zaměstnance ve volební komisi	19
Péče o zaměstnance	20
Pracovní podmínky zaměstnanců	20
Stravování zaměstnanců	21
Odpovědnost zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání	22
Náhrada za ztrátu na výdělku	22
Výklad některých pojmů	22
Karanténa	22
1.2 Doprovodné předpisy k zákoníku práce	25
Srážky ze mzdy	25
Výše srážek ze mzdy	25
Cestovní náhrady	26
Stravné při tuzemské pracovní cestě	26
Stravné při zahraniční pracovní cestě	27
Sazba základní náhrady za použití vozidla (za 1 km jízdy)	33
Průměrná cena pohonných hmot pro účely náhrad jízdních výdajů	33
Překážky v práci	34
Redukční hranice pro účely poskytování náhrady	34
2. Sociální pojištění	37
2.1 Nemocenské pojištění	37
Nová právní úprava	37
Zaměstnavatelé	38

Pojištěnec	39
Pojištěná činnost	39
Podpůrčí doba	40
Smluvní zaměstnanec a smluvní zaměstnavatel	40
Zahraniční zaměstnanec a zahraniční zaměstnavatel	41
Druhy dávek nemocenského pojištění	42
Okruh nemocensky pojištěných osob	43
Společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti	43
Studenti a žáci	44
Členové družstev	44
Vedoucí správních úřadů a osoby vykonávající funkci statutárního orgánu právnické osoby zřízené zákonem nebo veřejnou funkci	45
Účast zaměstnanců na nemocenském pojištění	45
Účast na nemocenském pojištění v ČR v případě, že místo výkonu práce je trvale v cizině	45
Účast zaměstnanců na nemocenském pojištění ve vztahu k délce zaměstnání	46
Účast zaměstnanců na nemocenském pojištění ve vztahu k výši příjmu	47
Účast zaměstnanců na nemocenském pojištění při krátkodobém zaměstnání	47
Účast zaměstnance na nemocenském pojištění při zaměstnání malého rozsahu	48
Vynětí zaměstnanců z nemocenského pojištění	49
Přerušení účasti zaměstnanců na nemocenském pojištění	49
Účast OSVČ na nemocenském pojištění	50
Možnost zpětné účasti OSVČ na nemocenském pojištění	50
Podmínky účasti OSVČ na nemocenském pojištění ve vztahu k platbám záloh na důchodové pojištění	51
Zánik účasti OSVČ na nemocenském pojištění z důvodu nezaplacení pojistného na nemocenské pojištění	51
Obecné podmínky nároku na dávky nemocenského pojištění a jejich výplatu	52
Vznik nároku na dávku nemocenského pojištění	52
Ochranná lhůta z předchozího pojištění	53
Ochranná lhůta u poživatelů důchodů	53
Nárok na dávku nemocenského pojištění při souběhu pojištění	54
Nárok na dávku a nárok na výplatu dávky	54
Zánik nároku na dávku uplynutím času	55
Vzdání se nároku na výplatu dávky	55
Přechod nároku na výplatu dávky v případě úmrtí pojištěnce	56
Nárok na dávku v poměrné výši	57
Rozhodné období	57
Prodlužování rozhodného období	57
Určení rozhodného období při vzniku sociální události v ochranné lhůtě	58
Denní vyměřovací základ	58
Redukční hranice	58
Výše redukčních hranic	59
Způsob redukce denního vyměřovacího základu	60
Úhrnný denní vyměřovací základ	61
Nemocenské	62
Podmínky nároku na nemocenské	62
Nárok na nemocenské a doba trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény	62
Vyloučení nároku na nemocenské při vzniku nároku na starobní důchod	63
Podpůrčí doba u nemocenského	64

Obecná podpůrčí doba	64
Začátek běhu podpůrčí doby	64
Zápočet předchozích dočasných pracovní neschopností do podpůrčí doby	65
Zápočet předchozí dočasné pracovní neschopnosti pro pracovní úraz nebo nemoc z povolání do podpůrčí doby	66
Poskytování nemocenského po uplynutí podpůrčí doby	66
Podpůrčí doba u poživatelů starobních a invalidních důchodů	67
Výplata nemocenského při stávce	68
Výše nemocenského	68
Výše nemocenského za kalendářní den	68
Výše nemocenského za kalendářní den v poloviční výši	69
Peněžité pomoci v mateřství	70
Nárok na peněžitou pomoc pojištěnce na základě dohody	70
Podmínka čekací doby pro nárok na peněžitou pomoc v mateřství	71
Zápočet některých dob do doby pojištění pro účely splnění podmínky čekací doby	71
Výše peněžité pomoci v mateřství	72
Ošetrovné	73
Nárok na ošetrovné při pobírání jiných dávek z důvodu péče o dítě	73
Nárok na ošetrovné u dvou oprávněných při vystřídání	73
Stavění běhu podpůrčí doby	74
Souběh nároků na výplatu ošetrovného	74
Posuzování zdravotního stavu pro účely nemocenského pojištění	75
Posuzování zdravotního stavu lékaři	75
Dočasná pracovní neschopnost	76
Dočasná pracovní neschopnost při stabilizaci zdravotního stavu	77
Rozhodování ve věcech dočasné pracovní neschopnosti	78
Režim dočasně práce neschopného pojištěnce	79
Oprávnění zaměstnavatele při kontrole dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce	80
Sankce vůči zaměstnanci při porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce	81
Vyplácení dávek nemocenského pojištění	82
Příslušnost k výplatě dávek nemocenského pojištění	82
Oznámení o vyplácených dávkách nemocenského pojištění	83
Lhůty pro výplatu dávek nemocenského pojištění	83
Povinnosti zaměstnavatelů v nemocenském pojištění	84
Přehled povinností zaměstnavatelů	84
Odpovědnost zaměstnavatelů	86

2.2 Důchodové pojištění	87
Druhy důchodů	87
Účast na důchodovém pojištění	87
Účast uchazečů o zaměstnání před dosažením věku 55 let na důchodovém pojištění	87
Účast studentů starších 18 let na důchodovém pojištění	88
Dobrovolná účast na důchodovém pojištění	89
Účast společníků a jednatelů společnosti s ručením omezeným a komanditistů komanditní společnosti na důchodovém pojištění	90
Účast OSVČ vykonávajících činnost na základě autorskoprávních vztahů na důchodovém pojištění	91
Vymezení vedlejší samostatné výdělečné činnosti při výkonu zaměstnání pro účast OSVČ na důchodovém pojištění	91

Vymezení vedlejší samostatné výdělečné činnosti při účasti na nemocenském pojištění OSVČ	92
Částka rozhodného příjmu pro účast OSVČ vykonávajících vedlejší samostatnou výdělečnou činnost na důchodovém pojištění	93
Úprava částky rozhodného příjmu pro účast OSVČ vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost na důchodovém pojištění	94
Výpočtový základ pro vyměrování důchodů	96
Redukční hranice pro omezení osobního vyměřovacího základu	96
Rozhodné období pro stanovení osobního vyměřovacího základu	97
Koeficienty nárůstu všeobecného vyměřovacího základu při stanovení ročních vyměřovacích základů	97
Všeobecné vyměřovací základy od roku 1986 a přepočítací koeficienty pro úpravu těchto základů	99
Nezaopatřené dítě	100
Výše základní výměry důchodu	100
Starobní důchod	101
Potřebná doba pojištění pro vznik nároku na starobní důchod	101
Zápočet náhradních dob do potřebné doby pojištění pro vznik nároku na starobní důchod	101
Podmínky nároku na předčasný starobní důchod	102
Důchodový věk	103
Stanovení výše předčasného starobního důchodu	104
Zvyšování starobního důchodu za výdělečnou činnost konanou po vzniku nároku na starobní důchod	105
Výplata starobního důchodu při výdělečné činnosti	106
Invalidní důchod	107
Vymezení invalidity	107
Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnců starších 28 let	108
Podmínky nároku na vdovský nebo vdovecký důchod ve vztahu k dosažení stanoveného věku	109
Zánik nároku na výplatu důchodu	110
Zánik nároku na invalidní důchod dosažením věku	110

2.3 Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	111
Poplatníci pojistného	111
Zaměstnavatelé	111
Společníci a jednatelé, komanditisté a někteří členové družstva	112
Zahraniční zaměstnanci	113
Vyměřovací základ	113
Vyměřovací základ zaměstnavatele	113
Vyměřovací základ OSVČ	114
Minimální vyměřovací základy OSVČ	114
Minimální vyměřovací základ OSVČ v pevné částce	115
Měsíční vyměřovací základ OSVČ	115
Minimální měsíční vyměřovací základ OSVČ v pevné částce	117
Měsíční základ OSVČ pro pojistné na nemocenské pojištění	117
Vyměřovací základ zahraničního zaměstnance pro pojistné na nemocenské pojištění	118
Vyměřovací základ osob dobrovolně účastných důchodového pojištění pro pojistné na důchodové pojištění	119
Maximální vyměřovací základ zaměstnance a OSVČ	120
Průměrná mzda	122
Sazby pojistného	122
Sazby pojistného u zaměstnavatelů	122
Sazba pojistného u zaměstnance	123

Sazba pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti u OSVČ	124
Sazba pojistného na nemocenské pojištění u OSVČ a u zahraničního zaměstnance	125
Minimální výše pojistného	125
Minimální výše pojistného na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti u OSVČ	125
Minimální výše záloh na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti u OSVČ	126
Minimální výše pojistného na nemocenské pojištění u OSVČ a zahraničního zaměstnance	126
Minimální výše pojistného na důchodové pojištění u osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění	127
Odvod pojistného	127
Odvod pojistného zaměstnavatelem	127
Úhrada pojistného zaměstnavatelem v případě, že příjem zaměstnance není v peněžní formě	127
Odečet zaměstnavatele od odváděného pojistného	128
Splatnost pojistného odváděného zaměstnavateli	129
Splatnost zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené OSVČ	130
Placení záloh na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti OSVČ do budoucna	130
Placení pojistného na nemocenské pojištění OSVČ	131
Den platby pojistného a záloh	132
Povolení placení dlužného pojistného a penále ve splátkách	133
Pořadí došlých plateb zaměstnavatele	133
Pořadí došlých plateb OSVČ	134
Pravděpodobná výše pojistného	134

2.4 Organizace a provádění sociálního zabezpečení	137
Zasílání stejnopisu posudku o invaliditě	137
Oprávnění OSSZ kontrolovat správnost určení náhrady mzdy v počátečním období dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény	137
Povinnost zaměstnavatelů uschovávat po stanovenou dobu předepsané doklady pro účely důchodového pojištění	138
Evidenční listy důchodového pojištění	139
Zápis do evidenčního listu	139
Vedení evidenčního listu pro pracujícího poživatele starobního důchodu	140
Předkládání evidenčního listu	140
Hlášení o zaměstnávání důchodců	141
Povinnost zaměstnavatele sdělovat údaje na základě výzvy OSSZ sepisující žádost o přiznání důchodu	141
Námítky proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení	142
Podávání námítek	142
Doručování písemností do vlastních rukou	143
Odpovědnost příjemců důchodů a zaměstnavatelů za přeplatek	144

3. Zdravotní pojištění	145
Vyměřovací základ	145
Vyměřovací základ zaměstnance	145
Plnění nezahrnovaná do vyměřovacího základu zaměstnance	146
Vyměřovací základ pro platbu pojistného státem = odpočet od dosaženého příjmu zaměstnance	147
Dohody o pracovní činnosti – „započítatelný příjem“	149
Společníci a jednatelé s. r. o. a komanditisté komanditní společnosti	151
Členové statutárních orgánů	152

Autorské příjmy	153
Lhůty pro odvod pojistného za zaměstnance	154
Přehledy o platbě pojistného zaměstnavatele	156
OSVČ	157
Maximální vyměřovací základ zaměstnance a OSVČ	157
Minimální vyměřovací základ OSVČ	159
Termíny pro podání Přehledu OSVČ zdravotní pojišťovně	161
Pravděpodobné pojistné	161

4. Daně z příjmů	163
Základ daně fyzických osob ze závislé činnosti	163
Základ daně zaměstnance z pracovního poměru na základě pracovní smlouvy	163
Speciální režim placení sociálního pojistného u „malých zaměstnavatelů“ a základ daně jejich zaměstnanců	165
Maximální vyměřovací základ a základ daně zaměstnance	167
Základ daně tuzemských zaměstnanců – daňových rezidentů – ze zdrojů v zahraničí	167
Základ daně jednatele společnosti s ručením omezeným	169
Nezdanitelné části základu daně	171
Poskytnuté dary	171
Úroky z úvěru či půjčky použitých na financování bytových potřeb	172
Příspěvky zaměstnance placené na jeho penzijní připojištění	173
Slevy na dani	174
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	176
Zdaňování zahraničních zaměstnanců	177
Zaměstnávání nerezidentů (nejčastěji cizinců)	177
Zdaňování členů statutárních orgánů českých právnických osob – daňových nerezidentů	179
Vzdělávání zaměstnanců	180
Cestovní náhrady	182
Zdanění důchodců s vyššími příjmy	183
Náklady zaměstnavatele	184
Daňové posouzení vzdělávání zaměstnanců na straně zaměstnavatele	184
Daňová účinnost přidělu do FKSP nebo sociálního fondu	185
Motivační příspěvek pro studenty	186
Sleva na dani pro zaměstnavatele zaměstnávajícího osoby se zdravotním postižením	187
Správa daně ze závislé činnosti	188
Definice plátce daně	188
Řádné vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti vybírané formou záloh (růžový tiskopis MFin 5459)	189
Lhůty pro podání tiskopisu vyúčtování daně ze závislé činnosti MFin 5459 místně příslušnému správci daně	189
Dodatečné a následné (opravné) vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti	190
Řádné vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických osob (žlutý tiskopis MFin 5466)	191
Následné a dodatečné vyúčtování daně vybírané srážkou dle zvláštní sazby daně	192
Nedoplatky, ke kterým došlo zaviněním poplatníka	193
Sankce podle daňového řádu	193
Sankce za opožděné podání daňového tvrzení	193
Penále	194
Úrok z prodlení	195